

Otsus

Tallinn

28.10.2009 nr 5.1-5/09-0043

MTÜ Eesti Ööklubide Liit 03.10.08 taotluse alusel alanud haldusmenetluse lõpetamine.

1. Haldusmenetluse alustamine

Konkurentsiamet alustas 03.10.2008 MTÜ Eesti Ööklubide Liit (edaspidi: EÖL) taotluse (Konkurentsiametis registreeritud 09.10.2008) alusel haldusmenetlust. Saabunud avalduses taotleti võrdsete tasumäärade kehtestamist seoses väidetava ebavõrdse konkurentsiolukorraga, kus toitlustusasutused pakuvad ööklubide teenust samas muusika üldsusele suunamise eest Eesti Autorite Ühingule, Eesti Fonogrammitootjate Ühingule ning Eesti Esitajate Liidule oluliselt vähem tasudes.

EÖL-i väitel on toitlustusasutuste poolt muusika üldsusele suunamise eest makstavad tasud nii Eesti Autorite Ühingule, Eesti Fonogrammitootjate Ühingule kui ka Eesti Esitajate Liidule võrreldes ööklubidega kuni 10 korda väiksemad.

Avalduse esitaja palub kehtestada toitlustusasutustele ja teistele asutustele, kes osutavad ööklubiteenust, võrdsed tasumäärad ööklubidega või vähendada ööklubidelt võetavaid tasusid muusika üldsusele suunamise eest.

2. Menetlusosalised

MTÜ Eesti Ööklubide Liit
Asukoht: Tulika 31/Endla 45A,
10615 Tallinn
Registrikood: 80264279

Eesti Autorite Ühing
Asukoht: Lille tn 13,
10614 Tallinn
Registrikood: 80004182

Eesti Fonogrammitootjate Ühing
Asukoht: Endla 3,
10122 Tallinn
Registrikood: 80032600

Eesti Esitajate Liit
Asukoht: Tulika 19,
10613 Tallinn
Registrikood: 80123840

3. Faktilised asjaolud ja tõendid

3.1 MTÜ Eesti Ööklubide Liidu seletused ja seisukohad

MTÜ Eesti Ööklubide Liit (edaspidi: EÖL) pöördus Konkurentsiameti poole väitega, et Eesti meelelahutusturul on tekkinud olukord, kus mitmed toitlustusasutused osutavad sisuliselt ööklubiteenust. EÖL palus kas kehtestada toitlustusasutustele ja teistele asutustele, kes osutavad ööklubiteenust, võrdsed autoritasumäärad ööklubidega või vähendada ööklubidelt võetavaid tasusid muusika üldsusele suunamise eest. EÖL esitas avalduses ka nimekirja asutustest, mis ei kuulu ööklubide alla, kuid mis väidetavalt pakuvad samaväärseid teenuseid kui ööklubid. Avalduse esitaja väitel pakuvad toitlustusasutused välja meelelahutust esinejate, õhtujuhtide, diskorite ja tantsimisvõimaluste näol, samuti küsitakse tasu sissepääsu eest. EÖL väitel maksavad ööklubid Eesti Autorite Ühingule, Eesti Fonogrammitootjate Ühingule ning Eesti Esitajate Liidule võrreldes toitlustusasutustega kuni 10 korda suuremat autoritasu. Väidetavalt on tekkinud ebavõrdne konkurentsiolukord.

3.2 Eesti Autorite Ühingu selgitused ja seisukohad

Konkurentsiamet pöördus 31.10.2008 teabe nõudega Eesti Autorite Ühingu (edaspidi: EAÜ) poole eesmärgiga selgitada välja, mille alusel on määratud erinevad tasud toitlustusasutustele ja ööklubidele ning saamaks põhjalikke selgitusi EÖL-i poolt esitatud väidete kohta.

EAÜ 14.11.08 vastustest selgus, et EAÜ on seisukohal, et litsentsilepingu tüübi osas valiku tegemisel ei ole määrav asjaolu, kuidas konkreetne asutus end nimetab. Millist tüüpi litsentsilepingu EAÜ konkreetse koha haldajaga sõlmib, sõltub selle koha sisulisest tegevusest ning EAÜ uurib eelnevalt järgi, millist tüüpi ettevõttega sisuliselt tegemist on.

EAÜ arvates on õigustatud kõige suurema litsentsitasu maksmine juhul, kui muusika on vastava kasutaja tegevuses hädavajalik. Sellest väiksemas määras on EAÜ arvates õigustatud litsentsitasu maksmine juhul, kui muusika kasutus on vastava kasutaja tegevuses tähtis. Kõige väiksemal määral peaksid EAÜ arvates maksma litsentsitasu kasutajad, kelle tegevuses on muusika kasutus väheoluline. EAÜ lisab, et ööklubid ei saa toimida muusikata, seetõttu on muusika kasutamine hädavajalik. Toitlustusettevõttes on muusika kasutamine teisejärguline. Muusika osatähtsuse suurendamine ei muuda muusikat selles toitlustusettevõttes hädavajalikuks, vaid pigem on sellel tähtis osa ettevõtte tegevuses.

EAÜ hinnangul kasutavad vastavat liigitamist praktiliselt kõik erinevate riikide muusikateoste autoreid ja kirjastajaid esindavad kollektiivse esindamise organisatsioonid ning sellist hierarhilist litsentsitasude kehtestamist soovitab ka UNESCO.

EAÜ möönab, et ööklubide tasumäärad on suuremad kui toitlustusettevõtete tasud, kuid ei nõustu väitega justkui oleks toitlustusasutuste tasumäärad kuni 10 korda väiksemad, nagu on väitnud EÖL. EAÜ on arvestanud määrade kehtestamisel, et toitlustusettevõtete seas on baare ning kohvikuid, kus pakutakse küllastajatele tavapärasest rohkem muusikalist meelelahutust. Juhul, kui lisaks mehhaanilisele taustamuusikale pakutakse toitlustusettevõtte poolt veel tantsimise võimalust, siis tuleb ettevõttel selle eest ka täiendavalt tasuda. Lisatasu küsitakse ka nõ. elava muusika (ansambel, laulja, klaverimängija, karaoke jm.) pakkumise eest.

EAÜ on seisukohal, et arvestades erinevat muusikateoste osatähtsust ööklubide ja toitlustusettevõtete tegevuses, ei ole põhjendatud ühesuguste tasumäärade kehtestamine ööklubidele ning toitlustusettevõtetele. Arvesse tuleb võtta ka asjaolu, et EAÜ poolt toitlustusettevõtete suhtes rakendatavad tasumäärad võimaldavad nõuda lisatasu, kui muusikaline osakaal on muutumas tähtsamaks. Kuna tasumäärad on kooskõlastatud ka EÖL poolt, siis on neid mõistlikeks pidanud ka EÖL ise.

Alljärgnevatel tabelitel on esitatud EAÜ poolt kehtestatud tasumäärad ilma käibemaksuta.

1. Toitlustusettevõtted perioodil 01.01.2008 – 31.12.2012¹.

Küllastajate kohti	Mehhaaniline taustamuusika	Tantsimine nädalas		
		1-2 korda	3-4 korda	5-7 korda
1-20	230 kr/kuus	267 kr/kuus	342 kr/kuus	494 kr/kuus
-50	293 kr/kuus	303 kr/kuus	416 kr/kuus	644 kr/kuus
-100	533 kr/kuus	416 kr/kuus	569 kr/kuus	910 kr/kuus
-150	687 kr/kuus	530 kr/kuus	722 kr/kuus	1138 kr/kuus
-200	1013 kr/kuus	644 kr/kuus	871 kr/kuus	1401 kr/kuus
-300	1320 kr/kuus	758 kr/kuus	1024 kr/kuus	1707 kr/kuus
-400	1583 kr/kuus	871 kr/kuus	1174 kr/kuus	1934 kr/kuus
iga järgnev 100	+263 kr/kuus	+114 kr/kuus	+153 kr/kuus	+228 kr/kuus
üle 1000	3417 kr/kuus	1668 kr/kuus	2236 kr/kuus	3520 kr/kuus

Juhul, kui ettevõttes esitatakse lisaks mehhaanilisele muusikale ka elavat muusikat või esitatakse varietee- või revüüprogrammi, siis makstakse lisaks alljärgnevalt kirjeldatud litsentsitasu. Litsentsitasu suurus elava muusika või karaoke eest on 190 krooni päevas ja see ei sõltu küllastajate kohtade arvust ega sellest, kas elava muusika saatel tantsitakse või on see ainult taustaks. Varietee- või revüüprogrammi esitamisel on litsentsitasu suurus 235 krooni päevas, hoolimata sellest, kas varietee- või revüüprogrammi saatemuusika oli elavas või mehhaanilises ettekandes.

2. Tantsimisega seotud meelelahutusürituste tasumäärad EÖL liikmeks olevatele ööklubidele perioodil 01.01.2009 – 31.12.2010.

¹ Eesti Autorite Ühing. Kättesaadav: <http://www.eauthors.ee/index.php?section=exPage&action=view&ID=34>

Külastajatele avatud pind m ²	Avatud nädalas		
	1-2 päeva (kr/kuus)	3-4 päeva (kr/kuus)	5-7 päeva (kr/kuus)
-100	1500	1900	2300
-200	2000	2500	3000
-300	2500	3000	3500
-400	3000	3500	4000
-500	4000	4500	5000
-600	4250	5000	5500
-700	4500	5500	6000
-800	4750	6000	6500
-900	5000	6500	7000
-1000	5500	7000	7500
-1100	6000	7500	8000
Iga järgmise 100 m² kohta	(+) 400	(+) 450	(+) 500

Tasulise sissepääsuga kontsertide eest makstakse üldjuhul 5-9 % sissepääsutasust või tasu puudumise korral 300 krooni kontserdi eest.

3.3 Eesti Esitajate Liidu ja Eesti Fonogrammitootjate Ühingu selgitused ja seisukohad

31.10.2008 saatis Konkurentsiamet teabe nõuded Eesti Esitajate Liidule (edasipidi: EEL) ja Eesti Fonogrammitootjate Ühingu (edasipidi EFÜ) eesmärgiga selgitada välja, mille alusel on määratud erinevad tasud tootlustusasutustele ja ööklubidele ning saamaks selgitusi EÖL-i poolt esitatud väidete kohta.

EEL ja EFÜ vastasid Konkurentsiameti saadetud teabe nõudele 05.11.08 kirjaga ühiselt tuginedes asjaolule, et EFÜ ning EEL teostavad autoriõiguse seaduse §-st 72 tulenevaid õigusi ühiselt. EEL ja EFÜ kinnitavad, et tasude kujunemise alused ning nende kehtestamise meetodika ei ole alates vastavate tasude kogumisega alustamisest 2005. aastal muutunud. EEL-i ning EFÜ väitel arvestatakse fonogrammide avaliku esitamise tasude kehtestamisel erinevaid tegureid. Kollektiivse esindamise organisatsioon juhindub fonogrammide avaliku esitamise tasude kogumisel eelkõige Eesti Vabariigi autoriõiguse seaduses §-st 77. Samuti on välja toodud kriteeriumid, millest lähtudes tasu suurus määratakse. Sellisteks kriteeriumiteks on muusika tähtsus kasutaja ettevõtluses, s.o. kas muusika kasutamine on möödapääsmatu või kasutatakse seda ainult taustaks; kas see moodustab ettevõtja tegevuses olulise osa; kui suur on muusika maht, s.o. kui palju seda kasutatakse ning milline on potentsiaalne auditoorium.

Tasude väljatöötamisel arvestatakse põhimõtteid, et ühesugused kasutajad peavad maksma tasu ühesuguste tasumäärade alusel ning tasumäärad peavad olema kohaldatavad mitte ainult lühiajaliselt, vaid ka pikemaajalises perspektiivis. Tasumäärad peavad olema põhjendatud ja avalikud ning välisriikide õiguste omajate suhtes peavad kehtima samad eeskirjad (tasumäärad), mis kohalike õiguste omajate suhtes. EEL ja EFÜ eristavad muusika vajaduse järgi olukordi, kus muusika on olemuslikult vajalik (n. ööklubid), muusika on lisaväärtuseks (n. restoran, baar, kohvik) või muusikat kasutatakse taustaks (n. hotell).

EFÜ ja EEL ei nõustu seisukohaga, millega EÖL samastab sisuliselt toitlustusasutused (kohvikud, baarid jt.) ööklubidega. EFÜ ja EEL leiavad, et ööklubide ärimudel on täielikult erinev toitlustusasutuste ärimudelitest ning samuti on erinev fonogrammide tähtsus nimetatud kohtades. Ööklubide tegevus põhineb täielikult fonogrammide esitamisel. Fonogrammide esitamine on ööklubides olemuslikult vajalik erinevalt baaridest, kohvikutest jne.

EFÜ ja EEL rõhutavad, et EÖL on jätnud tähelepanuta asjaolu, et toitlustusasutustes toimivate eriuuringute puhul, mida EÖL nimetab ööklubi teenuse pakkumiseks, kehtivad kõrgendatud tasumäärad. Näiteks, 8 korda kuus toimuva tantsuürituse korral maksab 500 ruutmeetri suurune ööklubi 4200 kr/kuus ja toitlustusasutus 4560 kr/kuus, millele lisandub taustamuusika eest 922 krooni kuus.

EFÜ ning EEL ei nõustu ka EÖL-i väitega, mille kohaselt küsitakse enamikes toitlustusasutustes sissepääsutasu. Enamasti küsitakse sissepääsutasu ööklubides. Samuti on ööklubides jookidel märkimisväärselt kõrgem hinnatase, kui baarides, kohvikutes ja teistes toitlustusasutustes.

EFÜ ning EEL leiavad, et ei ole kehtestatud tasumäärade kohaldamisega rikkunud konkurentsiseadust. Ühtlane tasumäärade tõus ööklubidega võrdsele tasemele riivaks tugevalt paljude toitlustusasutuste huve.

Alljärgnevat tabelites on esitatud EFÜ ja EEL-i poolt kehtestatud tasumäärad käibemaksuta².

1. Toitlustusettevõtte ruumides fonogrammi või selle koopia üldsusele kuuldavaks tegemise eest mis tahes tehnilise vahendi või protsessi vahendusel makstakse tasu vastavalt alljärgnevale hinnakirjale.

Külastajate kohti	Mehhaaniline taustamuusika	Tantsimine nädalas		
		1-2 korda	3-4 korda	5-7 korda
1-25	115 kr/ kuus	154 kr/ kuus	197 kr/ kuus	285 kr/ kuus
-50	146 kr/ kuus	175 kr/ kuus	240 kr/ kuus	371 kr/ kuus
-100	266 kr/ kuus	240 kr/ kuus	329 kr/ kuus	525 kr/ kuus
-150	344 kr/ kuus	306 kr/ kuus	416 kr/ kuus	656 kr/ kuus
-200	506 kr/ kuus	371 kr/ kuus	503 kr/ kuus	809 kr/ kuus
-300	660 kr/ kuus	437 kr/ kuus	591 kr/ kuus	985 kr/ kuus
-400	791 kr/ kuus	503 kr/ kuus	677 kr/ kuus	1116 kr/ kuus
igalt järgmiselt 100-lt	+ 131 kr/ kuus	+ 66 kr/ kuus	+ 89 kr/ kuus	+ 131 kr/ kuus

² Eesti Fonogrammitootjate Ühing. Kättesaadav: <http://www.efy.ee/index.php?page=96>

2. Ööklubides tantsimisega seotud üritustel fonogrammi või selle koopia üldsusele kuuldavaks tegemise eest mis tahes tehnilise vahendi või protsessi vahendusel makstakse tasu vastavalt alljärgnevale hinnakirjale:

Külastajate kohti (1 m ² = 1 koht)	Tantsimine nädalas		
	1-2 korda	3 – 4 korda	5 – 7 korda
1-25	450 kr/ kuus	700 kr/ kuus	850 kr/ kuus
-50	800 kr/ kuus	1100 kr/ kuus	1600 kr/ kuus
-100	1400 kr/kuus	2000 kr/ kuus	2800 kr/ kuus
-200	2400 kr/ kuus	3600 kr/ kuus	5200 kr/ kuus
-300	3000 kr/ kuus	5100 kr/ kuus	7200 kr/ kuus
-400	3600 kr/ kuus	6000 kr/ kuus	8600 kr/ kuus
-500	4200 kr/ kuus	6700 kr/ kuus	9300 kr/ kuus
-600	4900 kr/kuus	7300 kr/ kuus	10000 kr/ kuus
-700	5400 kr/ kuus	7900 kr/ kuus	10800 kr/ kuus
-800	5900 kr/ kuus	8500 kr/ kuus	11500 kr/ kuus
-900	6400 kr/ kuus	9200 kr/ kuus	12300 kr/ kuus
-1000	7000 kr/ kuus	9800 kr/ kuus	13000 kr/ kuus
igalt järgmiselt 100-lt	+ 600 kr/ kuus	+ 700 kr/ kuus	+ 800 kr/ kuus

3.4 EAÜ, EFÜ ja EEL tasude võrdlus teiste riikidega.

Konkurentsiamet võrdles EAÜ, EFÜ ning EEL hinnakirju Eesti lähi- ja naaberriikide tasumääradega ning leidis, et vahe toitlustusasutuste ja ööklubide tasumäärade suhtes on varieeruv. Näiteks, Norra Kuningriigi autoriõiguste eest seisva organisatsiooni Gramo kehtestatud tariifidest nähtub, et 101-125 m² suurune restoran, mis on avatud 30 päeva kuus, maksab kasutatava muusika eest 828 Eesti krooni (edaspidi: EEK) ning 101-150 m² ööklubi, mis on avatud sama arv päevi kuus, maksab 8928 EEK.³

Rootsi Kuningriigi organisatsioon Sami on kehtestanud tasumäärad, mille kohaselt 101-125 m² toitlustusasutus, mis on avatud kauem kui 5 h, tasub kuumaksu 997 EEK. Samas, kuni 200 m² ööklubi on kohustatud igapäevase muusikakasutuse eest maksma 10510 EEK.⁴

Leedu Vabariigi organisatsioon Agata on kehtestanud järgmised tasumäärad: kuus 30 päeva avatud 101-150 m² toitlustusasutus on kohustatud maksma 783 EEK ning 30 päeva kuus avatud samas suurusjärgus ööklubi 1160 EEK.⁵

³ Norra Kuningriik, Gramo. Kättesaadav:

<http://www.gramo.no/musikkbrukere/avtalertarifferograpporteringskjema.4.3b063add1101207dd4680002097.html>

⁴ Rootsi Kuningriik, Sami. Kättesaadav: <http://www.sami.se/default2.aspx?page=SPage&Hid=3%20&Pid=153>

⁵ Leedu Vabariik, Agata. Kättesaadav: <http://www.agata.lt/index.php?lang=en&mID=11>

4. Õiguslik hinnang

4.1 Kaubaturu määratlemine

KonkS § 3 lg 1 kohaselt kaubaturg on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

EAÜ, EFÜ ja EEL sõlmivad ööklubide, toitlustusasutuste jt vastavasisuliste ettevõtjatega lepinguid, mille tulemusena on viimastel võimalik seaduslikul teel teoseid avalikult esitada. Üldjuhul EAÜ, EFÜ ja EEL-ga lepingu sõlmimine selleks vältimatult vajalik, mistõttu nimetatud organisatsioonid võivad omada turgu valitsevat seisundit. Arvestades, et alljärgnevast ilmneb, et EAÜ, EFÜ ja EEL tegevuses puuduvad seaduse rikkumise tunnused ka turgu valitseva seisundi esinemisel, jätab Konkurentsiamet kaubaturu täpse määratluse ja EAÜ, EFÜ ja EEL turgu valitseva seisundi olemasolu küsimuse lahtiseks.

4.2 Ebavõrdse konkurentsiolekorra puudumine

EÖL 03.10.2009 avaldusest selgub, et EÖL-i hinnangul ei rikuta seadust mitte sellega, et toitlustusasutustele ja ööklubidele on iseenesest kehtestatud erinevad hinnad, vaid sellega, et osad pubid, kohvikud, baarid jt. peaksid olema koheldud samaväärselt ööklubidega. EÖL ei sea oma taotluses küsimuse alla seda, et toitlustusteenust pakkuvad asutused võiksid iseenesest teistsuguseid tasusid maksta, kui ööklubid.

EAÜ, EFÜ ja EEL esitasid Konkurentsiametile selgitused, millest ilmneb, et erinevatele asutustele on kehtestatud erinevad tasud lähtudes erinevatest kriteeriumitest, mis eelkõige seostuvad antud kontekstis muusika tähtsusega asutuse majandustegevuse teostamisel. Konkurentsiamet ei näe põhjust kahelda selliste kriteeriumi rakendamise põhjendatuses ning peab mõistlikuks, et erinevaid ettevõtjaid tasustatakse just nimelt muusika kasutamise intensiivsusest lähtudes. Konkurentsiamet ei näe põhjust kahelda ka EAÜ, EFÜ ja EEL antud juhul kesket tähtsust omavas väites, et toitlustusasutustes on muusika kasutamise intensiivsus ööklubidest väiksem ja muusika osatähtsuse suurendamine ei muuda muusikat toitlustusettevõttes erinevalt ööklubidest hädavajalikuks. Konkurentsiamet nõustub, et toitlustusasutuse ja ööklubi ärimudel on muusika kasutamise seisukohalt erinev.

EAÜ, EFÜ ja EEL hinnakirjadest selgub, et ettevõtjaid ei jagata pelgalt toitlustusasutusteks ja ööklubideks, vaid neis arvestatakse ka paljude erijuhtumitega. Hinnakirjades on kehtestatud, et toitlustusasutused, mis kasutavad muusika mängimise võimalust keskmiselt intensiivsemalt, maksavad ka kõrgemaid tasumäärasid. Juhul, kui lisaks mehhaanilisele taustamuusikale pakutakse toitlustusettevõtte poolt küllastajatele ka tantsimisvõimalust, siis maksab toitlustusettevõtte lisaks mehhaanilisele taustamuusikale litsentsitasu ka tantsimisvõimaluse eest, mis oleneb ürituste sagedusest ning küllastajate ning kohtade arvust. EAÜ on kehtestanud lisatasud veel elava muusika, karaoke ja varietee- või revüüprogrammi eest. Seega, EAÜ, EFÜ ja EEL on võtnud oma hinnakirjades arvesse võimalikke erinevusi muusika kasutamise intensiivsuses toitlustusasutuste poolt. Sealjuures võivad toitlustusasutuste suhtes kehtivad tasumäärad kasvada tantsimisvõimaluste jms. muusika kasutamise intensiivsust suurendavate asjaolude tõttu isegi mitmeid kordi. Näiteks, EFÜ ja

EEL hinnakirja kohaselt maksab 100-kohaline toitlustusasutus pelgalt taustamuusika eest 266 krooni kuus, kuid 5-7 tantsuõhtu korral nädalas suureneb see tasu 791 kroonini.

Konkurentsiamet täheldab, et tulenevalt hinnakirjade erinevast ülesehitusest ja neis kasutatavatest kriteeriumitest (küllastajate kohtade arv toitlustustasutustel, ruutmeetrid ööklubidel), ei ole toitlustusasutuste ja ööklubide hinnakirjad üheselt võrreldavad. Samas nähtub nendest hinnakirjades, et toitlustusasutuste ja ööklubide tasumäärade vahe ei ole kuni 10-kordne, nagu väidab EÖL. Kui lähtuda EFÜ ja EEL hinnakirjas sisalduvast eeldusest, et 1 m² võrdub ööklubides ühe küllastaja kohaga, siis näiteks 3-4 tantsuõhtu korral nädalas maksab 400 küllastajaga toitlustusasutus pelgalt mehhaanilise muusika eest EFÜ-le ja EEL-le 1468 krooni kuus ja EAÜ-le 2757 krooni kuus. EÖL liikmeks olev samaväärne ööklubi maksaks EFÜ-le ja EEL-le 5100 krooni kuus ja EAÜ-le 3500 krooni kuus. Konkurentsiamet järeldeb hinnakirjade põhjal, et kuigi täpselt kvantifitseeritud üldistavate järelduste tegemiseks on ööklubide ja toitlustusasutuste hinnakirjad liiga erineva ülesehitusega ning mitmekesised, tasuvad ööklubid üldjuhul pigem rohkem. Samas, tasude suuruse erinevus ei ole siiski kaugelki nii suur, nagu seda on EÖL oma avalduses väitnud. Eelpool toodud näites maksab ööklubi maksimaalselt 3,5 korda rohkem (EFÜ-le ja EEL-le makstavate tasude osas).

Konkurentsiamet leiab eeltoodu põhjal seega, et toitlustusasutuste muusika kasutamise intensiivsus on ühelt poolt väiksem ning teiselt poolt nad ka maksavad vähem. Sellises olukorras võib tõusetuda küsimus, kas toitlustustasutuste ja ööklubide tasude erinevus on proportsionaalne erinevusega nende muusika kasutamise intensiivsuses. Alljärgnevalt ilmneb, et puuduvad tõendid, mis kinnitaksid, et EAÜ, EFÜ või EEL oleksid kehtestanud ööklubidele toitlustustasutustest ebaproportsionaalselt kõrgemad tasud. Antud juhul võiks kahtlus turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest tõusetuda juhul, kui ilmneks, et mõni kehtestatud tasu on disproportsioonis sellele vastava muusika kasutamise intensiivsusega. Konkurentsiseaduse kohaselt on turgu valitsevale ettevõtjale võimalik teha ettekirjutus, kui see ettevõtja on turgu valitsevat seisundit kuritarvitanud. Seega, ettekirjutuse tegemiseks peab Konkurentsiamet tuvastama õiguserikkumise, kusjuures tõendamiskoormus lasub Konkurentsiametil. Selleks, et tuvastada, et mõni EAÜ, EFÜ või EEL-i poolt kehtestatud tasu on disproportsioonis sellele vastava muusika kasutamise intensiivsusega, peab Konkurentsiamet näitama, millise tunnuse, kriteeriumi vms asjaolu pinnal selline vastuolu tekkinud on. Arvestades EAÜ, EFÜ ja EEL poolt kehtestatud tasude eripära, puuduvad ühesed kriteeriumid, mille põhjal hinnata nende tasude seaduslikkust. Puuduvad ühesed kriteeriumid, mille põhjal mõõta muusika kasutamise intensiivsust, mistõttu ei ole võimalik mõõta ka EAÜ, EFÜ ja EEL poolt toitlustustasutustele ja ööklubidele kehtestatud tasude erinevuse proportsionaalsust. Antud juhul ei ole EAÜ, EFÜ või EEL poolt kehtestatud tasude eripärast tulenevalt kasutatavad need kriteeriumid, mida konkurentsioiguses tavapärastel tasude hindamisel kasutatakse (investeeringutootlus, varade rentaablus jms), sest autoritasude määrad võivad alati olla teatud osas subjektiivse suurusega. EAÜ, EFÜ ja EEL poolt toitlustustasutustele ja ööklubidele kehtestatud tasude erinevuse proportsionaalsust ei ole võimalik üheselt hinnata ka teistes riikides kehtivate tasude pinnal, sest Konkurentsiameti poolt uuritud riikides on see erinevus nii suurem (Rootsi, Norra) kui ka väiksem (Leedu) (vt ptk 3.4). Kui eksisteerib avalik huvi EAÜ, EFÜ ja EEL tasude riikliku kontrolli järele, siis on seda võimalik teha neid tasusid riiklikult reguleerides, kuid seda ei ole võimalik teha konkurentsiseaduse rikkumisi tuvastades.

Konkurentsiameti hinnangul ei ole terminid „ööklubi“ ja „toitlustusasutus“ üheselt määratletavad. Konkurentsiamet mõnab, et piir erinevat tüüpi ettevõtjate vahel ei pruugi olla alati üheselt kindlaks tehtav, mistõttu ei pruugi olla ka EÖL-i poolt silmas peetud

„öökclubiteenus“ üheselt määratletav. Seega puuduvad üheselt mõistetavad kriteeriumid otsustamiseks, kas mõni konkreetne ettevõtja on pigem toitlustusasutus või öökclubi ning kas EAÜ, EFÜ ja EEL on kehtestanud piisavalt detailsed hinnakirjad. Veelgi enam, Konkurentsiamet leiab, et teatud erimeelsustega mõningate ettevõtjate liigitamisel ei kaasne automaatselt turgu valitseva seisundi kuritarvitamist. Konkurentsiametil pole põhjust kahelda EAÜ, EFÜ ja EEL tegevuse põhjendatuses erinevate asutuste toitlustusasutusteks ja öökclubideks liigitamisel.

4.3 Menetluse lõpetamine

Konkurentsiamet leiab eeltoodu põhjal, et EAÜ, EFÜ ja EEL ei ole konkurentsiseadust rikkunud, mistõttu käesolev järelevalvemenetlus tuleb lõpetada seoses seaduse rikkumise tunnuste puudumisega. Käesolevas järelevalvemenetluses on hinnatud üksnes EAÜ, EFÜ ja EEL-i poolt toitlustusasutustele ja öökclubidele kehtestatud tasude erinevuste vastavust konkurentsiseadusele ning ei ole võetud seisukohta nimetatud tasude konkurentsiseadusele vastavuse osas mis tahes muudes aspektides.

Lähtudes eelpool toodust ja juhindudes KonkS § 63⁴ lg 1 punktist 1,

o t s u s t a n

lõpetada Eesti Autorite Ühingu, Eesti Esitajate Liidu ning Eesti Fonogrammitootjate Ühingu suhtes toitlustusasutustele ja öökclubidele kehtestatud tasude erinevuste konkurentsiseadusele vastavuse kontrollimiseks läbi viidud menetlus seoses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega Eesti Autorite Ühingu, Eesti Esitajate Liidu ning Eesti Fonogrammitootjate Ühingu tegevuses.

Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teadasaamise päevast.

Märt Ots
Peadirektor